

بررسی و مقایسه ارقام زیتون و مطالعه سازگاری آنها در شرایط استان کرمانشاه

ابوالحسن حاجی امیری^۱، عیسی ارجی^۱ و عزت الله باقری^۲

۱ - عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی کرمانشاه

۲- دکترای باغبانی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی کرمانشاه

۲- تکنسین باغبانی ایستگاه تحقیقات زیتون دالاهو (سرپل ذهاب)

این آزمایش با ۱۵ رقم از ارقام تجارتي زیتون در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی به منظور بررسی سازگاری ارقام زیتون در محل ایستگاه تحقیقات زیتون دالاهو از سال ۱۳۷۹ به اجرا درآمده است. در این پژوهش در هر تکرار ۱۵ رقم و در هر واحد آزمایشی ۶ اصله نهال از یک رقم تجارتي زیتون به فاصله ۶×۶ در سه تکرار کشت و مورد مقایسه قرار گرفته اند. داده‌های صفات رویشی اندازه‌گیری شده در سال پنجم اجرای آزمایش (سال ۱۳۸۳) که با نرم افزار MSTATC مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفته نشان می‌دهد که طول نهال، رشد شاخه سال جاری و قطرته اصلی در سطح ۱ درصد در بین ارقام معنی‌دار بوده است. ولی قطر ساقه اصلی معنی‌دار نبود. ارقام وانولیا، ماری و سویلانا در صفات رویشی اندازه‌گیری شده از رشد نسبی بهتری برخوردار بوده اند. رقم بلیدی کمترین رشد رویشی را در این سال داشته است. شروع گل دهی در ارقام مختلف زیتون در سال ۱۳۸۳ از ۱۳۸۳/۱/۱۰ تا ۱۳۸۳/۲/۱۴ زمان تشکیل میوه ادامه داشته است. داده‌های صفات اندازه‌گیری شده بر روی گل از جمله: تعداد خوشه گل، گل در شاخه، میوه در شاخه و درصد تشکیل میوه در سطح ۱ درصد در بین ارقام معنی‌دار بوده است. بطوریکه ارقام سویلانا، زرد زیتون و کرونائیکی بیشترین و بلیدی کمترین درصد تشکیل گل و میوه را در آن سال داشته اند. تعداد گل در خوشه بین ارقام معنی‌دار نبود. داده‌های صفات زایشی اندازه‌گیری شده بر روی میوه برداشت شده در هشت مرحله زمانی بترتیب زمان رسیدن از ۱۳۸۳/۵/۷ تا ۱۳۸۳/۹/۱۵ اندازه‌گیری شدند. صفات وزن میوه، طول و عرض میوه، وزن گوشت میوه، وزن هسته، طول و عرض هسته در میوه در سطح ۱ درصد در بین ارقام معنی‌دار بود. بطوریکه بیشترین وزن، گوشت و عرض میوه، درصد گوشت میوه، نسبت گوشت به هسته، وزن و طول و عرض هسته را رقم کنسروالیا و بیشترین طول میوه را رقم ماری در برداشت پنجم دارا بوده اند. بیشترین درصد ماده خشک و روغن در ماده‌تر را زرد علی آباد در برداشت پنجم بدست آورده است. کمترین وزن و گوشت و طول و عرض میوه را رقم کرونائیکی در برداشت چهارم دارا بوده است. کمترین درصد گوشت میوه را گرگان ۲ و کرونائیکی مشترکاً دارا بوده اند. کمترین درصد ماده خشک و روغن در ماده‌تر را گرگان ۲ در برداشت هفتم و زرد علی آباد در برداشت اول دارا بوده اند. کمترین نسبت گوشت به هسته را رقم کرونائیکی و وانولیا دارا بوده اند. عملکرد (وزن و تعداد میوه) هر

چهارمین کنگره علوم باغبانی ایران، آبان ماه ۱۳۸۴ / ۱۳۳

درخت در سطح یک درصد در بین ارقام اختلاف معنی دار بوده است بطوریکه کرونائیکی بیشترین و شنگه کمترین میوه در درخت را داشته است. ارقام در درصد میوه های سالم و عاری از چروکیدگی در سطح ۱ درصد اختلاف معنی دار داشتند. بطوریکه میشن بیشترین و شنگه کمترین تعداد میوه سالم در درخت را داشته است.